

16.6.2023

Dnro 1094/03.04.04.04.01/2022

Asia Tietosuoja-asiaa koskeva valitus

Valittaja Lääkäriklinikka Estetic Oy

Päätös, josta valitetaan

Apulaistietosuojavaltuutettu ja seuraamuskollegio 16.12.2021 dnro 8493/161/21

Apulaistietosuojavaltuutettu on valituksenalaisella päätöksellään antanut rekisterinpitäjälle (myöhemmin myös Lääkäriklinikka Estetic Oy) yleisen tietosuoja-asetuksen 58 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisen määräyksen noudattaa vireillesaattajan pyyntöä saada pääsy tietoihin siltä osin kuin se koskee tietoja, joiden rekisterinpitäjä on Lääkäriklinikka Estetic Oy.

Apulaistietosuojavaltuutettu on myös antanut rekisterinpitäjälle yleisen tietosuoja-asetuksen 58 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaisen määräyksen saattaa käsittelytoimet yleisen tietosuoja-asetuksen säännösten mukaisiksi rekisteröityjen oikeuksien toteuttamiseen liittyvien menettelytapojen ja rekisteröityjen informoinnin osalta. Lisäksi apulaistietosuojavaltuutettu on antanut rekisterinpitäjälle yleisen tietosuoja-asetuksen 58 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisen huomautuksen yleisen tietosuoja-asetuksen säännösten vastaisista käsittelytoimista rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisessa ja rekisteröityjen informoinnissa.

Seuraamuskollegio on valituksenalaisella päätöksellään määrännyt rekisterinpitäjän maksamaan valtiolle määrältään 5 000 (viisituhatta) euron suuruisen hallinnollisen seuraamusmaksun yleisen tietosuoja-asetuksen 58 artiklan 2 kohdan i alakohdan ja 83 artiklan nojalla.

Kysymyksessä olevassa pääasiassa on katsottu, että rekisterinpitäjä on rekisteröidyn oikeuksista ja informointivollisuudestaan huolehtimatta jättämisellään rikkonut yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan a alakohtaa (läpinäkyvyyden periaate), 12 artiklan 1–4 kohtia (läpinäkyvä informointi, viestintä ja yksityiskohtaiset säännöt rekisteröidyn oikeuksien käyttöä varten), 13 artiklan 1 ja 2 kohtia (toimitettavat tiedot, kun

henkilötietoja kerätään rekisteröidyltä), 15 artiklan 1 ja 3 kohtaa (rekisteröidyn oikeus saada pääsy tietoihin) ja 25 artiklaa (sisäänrakennettu ja oletusarvoinen tietosuojaja).

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Apulaistietosuojavaltuutetun antama huomautus ja seuraamuskollegion määräämä hallinnollinen seuraamusmaksu on kumottava. Vireillesaattaja on jo saanut pääsyn tietoihinsa siltä osin kuin kysymys on tiedoista, joiden osalta Lääkäriklinikka Estetic Oy on rekisterinpitäjä. Lääkäriklinikka Estetic Oy on jo saattanut käsittelytoimet yleisen tietosuojaja-asetuksen mukaisiksi. Valtio on määrättävä korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut.

Lääkäriklinikka Estetic Oy on 3.2.2021 ilmoittanut tietosuojavaltuutetulle, että vireillesaattaja on ollut operoitavana ja konsultoitavana Estetic Oy:n tiloissa toimineen erillisen yhtiön, Valete Oy:n, potilaana. Valete Oy:n omistaa kirurgi [REDACTED]. Vireillesaattajan potilaskertomus ja siihen liittyvät valokuvat ovat Valete Oy:n hallinnassa.

Lääkäriklinikka Estetic Oy on välittänyt vireillesaattajalle ja tietosuojavaltuutetulle kaikki tiedot, jotka ovat liittyneet vireillesaattajan asiakkuuteen suhteessa Lääkäriklinikka Estetic Oy:ön. Muita vireillesaattajaa koskevia tietoja Lääkäriklinikka Estetic Oy:llä ei ole, koska sillä ei ole pääsyä Valete Oy:n potilastietoihin. Lääkäriklinikka Estetic Oy on 14.12.2020 toimittanut tietosuojavaltuutetulle seuraavat vireillesaattajaa koskevat tiedot:

- nimi
- henkilötunnus
- puhelinnumero
- osoite
- soittopyynnön päivämäärä
- soittoajan päivämäärä
- vastaanottokäynnin päivämäärä
- toimenpiteen päivämäärä (kaksi eri toimenpidepäivää)
- vastaanottokäynnin päivämäärä (kaksi eri vastaanottokäynnin päivämäärää).

Lääkäriklinikka Estetic Oy on huolehtinut potilastietojen välittämisestä vireillesaattajalle siinä määrin kuin se on lain puitteissa mahdollista, ja sen järjestelmä vastaa EU:n yleisiä tietosuojaja-asetuksia.

Lääkäriklinikka Estetic Oy on myös riittävässä määrin informoinut tietosuojavaltuutettua asiasta. Tietosuojavaltuutetun olisi tullut pyytää selvitystä myös Valete Oy:ltä, koska vireillesaattaja ei ole ollut Lääkäriklinikka Estetic Oy:n potilaana, vaan Valete Oy:n potilaana. Tietosuojavaltuutetun toiminta ei ole perustunut riittäväan ja asianmukaiseen selvitykseen, joten päätös ei perustu objektiivisilla perusteilla ja puolueettomasti hankittuun tietoon.

Asian käsittely ja selvittäminen

Tietosuojavaltuutetun toimisto on antanut lausunnon ja esittänyt valituksen ja oikeudenkäyntikuluvaatimuksen hylkäämistä. Lausunnossa on todettu muun ohella seuraavaa:

Vireillesaattaja on kertonut käyneensä Lääkäriklinikka Estetic Oy:n omistajan [REDACTED] vastaanotolla muun muassa laserhoidossa. Vireillesaattajan perustietoihin, joita koskevan jäljennöksen Lääkäriklinikka Estetic Oy on toimittanut tietosuojavaltuutetun toimistolle, on kirjattu kolme vastaanottokäyntiä ja kaksi toimenpideaikaa. Käynnit eivät ole kirjaustenkaan perusteella rajautuneet kirurgi [REDACTED] (Valete Oy) konsultointi- ja toimenpideaikaan. Sosiaali- ja terveystietojen lupa- ja valvontaviraston Valviran ylläpitämästä terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä saatavien tietojen mukaan [REDACTED] on sairaanhoitajan ammattipätevyys, ja Lääkäriklinikka Estetic Oy:n verkkosivuilla on [REDACTED] blogi, josta omalta osaltaan ilmenee, että [REDACTED] vastaanottaa potilaita Lääkäriklinikka Estetic Oy:ssä. Tietosuojavaltuutetun toimisto on selvittänyt asiaa nimenomaan [REDACTED] kanssa.

Vireillesaattaja ei ole kertomansa mukaan saanut Lääkäriklinikka Estetic Oy:ltä tietoa siitä, että hänen potilasasiakirjojaan olisi saatavissa Valete Oy:ltä, eikä Lääkäriklinikka Estetic Oy ole esittänyt asiassa selvitystä siitä, että se olisi ohjannut vireillesaattajaa pyytämään tietoja Valete Oy:ltä tai informoinut muutoinkaan vireillesaattajaa rekisterinpitäjyyteen liittyvistä seikoista.

Oikeudenkäyntikuluvaatimuksessa ei ole kyse oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n mukaisesta korvausvaatimuksesta. Asiasta ei ole tästä syystä tarpeen lausua.

Vireillesaattaja on antanut selityksen.

Lääkäriklinikka Estetic Oy on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen ja oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Yleisen tietosuojasetuksen 12 artiklan 1 kohdassa säädetään rekisterinpitäjän velvollisuudesta toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet toimittaakseen rekisteröidylle 13 artiklan mukaiset tiedot ja 15 artiklan mukaiset käsittelyä koskevat tiedot tiiviisti esitettyssä, läpinäkyvässä, helposti ymmärrettävässä ja saatavilla olevassa muodossa selkeällä ja yksinkertaisella kielellä.

Yleisen tietosuojasetuksen 12 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään puolestaan rekisterinpitäjän velvollisuudesta helpottaa 15 artiklan mukaisten rekisteröidyn

oikeuksien käyttämistä sekä määräajoista, joiden kuluessa rekisterinpitäjän on ilmoitettava rekisteröidylle, mihin toimenpiteisiin rekisteröidyn oikeuksien käyttöä koskevan pyynnön johdosta on ryhdytty. Edelleen kyseisen artiklan 4 kohdassa säädetään rekisterinpitäjän velvollisuudesta ilmoittaa rekisteröidylle syyt, mikäli se ei toteuta toimenpiteitä rekisteröidyn pyynnön perusteella sekä käytössä olevista oikeussuojakeinoista.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 13 artiklassa säädetään toimitettavista tiedoista, kun henkilötietoja kerätään rekisteröidyltä. Näihin tietoihin lukeutuvat muun ohella tieto rekisterinpitäjän identiteetistä ja rekisteröidyn oikeudesta pyytää rekisterinpitäjältä pääsy häntä koskeviin henkilötietoihin.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa säädetään rekisteröidyn oikeudesta saada tutustua häntä koskeviin henkilötietoihin. Kyseisen artiklan 3 kohdassa säädetään rekisterinpitäjän velvollisuudesta toimittaa tiedot sähköisessä muodossa, jos rekisteröity esittää pyynnön sähköisesti ja rekisteröity ei ole toisin pyytänyt.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 25 artiklassa säädetään sisäänrakennetusta ja oletusarvoisesta tietosuojasta.

Apulaistietosuojavaltuutetun päätöksen oikeudellinen arviointi

Asiassa esitetyn selvityksen mukaan vireillesaattaja on ilmoittanut käyneensä Lääkäriklinikka Estetic Oy:n omistajan [REDACTED] vastaanotolla muun muassa laserhoidossa. Estetic Oy ei ole valituksessaan hallinto-oikeudelle eikä asiaa aiemmin tietosuojavaltuutetun toimistossa käsiteltäessä kiistänyt tätä eikä hallinto-oikeudella ole syytä epäillä vireillesaattajan ilmoitusta. Edelleen kun Lääkäriklinikka Estetic Oy ei sille varatusta tilaisuudesta huolimatta ole ilmoittanut muun tahon olevan rekisterinpitäjän asemassa sen omistajalla tapahtuvien vastaanottokäyntien yhteydessä syntyneiden henkilötietojen osalta, eikä asiassa ole muutakaan syytä ilmennyt, hallinto-oikeus toteaa, että Lääkäriklinikka Estetic Oy:ä on pidettävä tietosuoja-asetuksessa tarkoitettuna rekisterinpitäjänä edellä kerrottujen vastaanottokäyntien yhteydessä. Ottaen huomioon, että Lääkäriklinikka Estetic Oy ei ole toimittanut vireillesaattajalle edellä yksilöityjen perustietojen lisäksi tämän pyytämiä varsinaisia potilastietoja, eikä se myöskään ilmoittanut vireillesaattajalle syitä sille, miksei pyyntöä ole voitu kokonaisuudessaan toteuttaa, on se toiminut vastoin yleisen tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 ja 3 kohtaa sekä 12 artiklan 4 kohtaa. Edelleen Lääkäriklinikka Estetic Oy on toiminut vastoin yleisen tietosuoja-asetuksen 12 artiklan 3 kohtaa, kun se ei ole ilmoittanut vireillesaattajalle mainitun artiklan mukaisissa määräajoissa, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt tämän esittämän pyynnön johdosta.

Lääkäriklinikka Estetic Oy on ilmoittanut tietosuojavaltuutetun toimistolle, että henkilökohtaiset potilastiedot saa paikan päällä ja että niitä ei lähetetä sähköpostitse. Hallinto-oikeus toteaa, että Lääkäriklinikka Estetic Oy:n menettely ei tältä osin vastaa yleisen tietosuoja-asetuksen 12 artiklan 2 kohdassa säädettyä rekisterinpitäjän velvollisuutta helpottaa rekisteröidyn oikeuksien käyttämistä ottaen huomioon, että ilmoitettu tapa edellyttää rekisteröidyn henkilökohtaista käyntiä rekisterinpitäjän toimipisteelle oikeuksiensa käyttämiseksi. Hallinto-oikeus huomauttaa lisäksi, että tiedot

käsiteltävistä henkilötiedoista on toimitettava tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 3 kohdan mukaan lähtökohtaisesti sähköisessä muodossa rekisteröidyn esittäessä pyynnön sähköisesti.

Lääkäriklinikka Estetic Oy ei ole esittänyt selvitystä siitä, miten se informoi rekisteröityjä henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä seikoista, kuten rekisterinpitäjän identiteetistä tai rekisteröidyn oikeudesta pyytää rekisterinpitäjältä pääsy itseään koskeviin henkilötietoihin. Tämän vuoksi ja koska mainittuja tietoja ei ole ollut löydettävissä myöskään yhtiön verkkosivuilta, on Lääkäriklinikka Estetic Oy:n katsottava jättäneen täyttämättä velvollisuutensa toimittaa rekisteröidyille yleisen tietosuoja-asetuksen 12 artiklan 1 kohdan mukaisesti asetuksen 13 artiklan 1 ja 2 kohdan edellyttämän informaation henkilötietojen käsittelystä. Näin menetellessään yhtiö on toiminut myös yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn läpinäkyvyydenperiaatteen sekä asetuksen 25 artiklan 1 kohdan vastaisesti.

Edellä sanotun perusteella hallinto-oikeus katsoo, että Lääkäriklinikka Estetic Oy:n menettely rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamisen ja rekisteröidyille toimitettavien tietojen osalta ei ole vastannut tietosuoja-sääntelystä tulevia vaatimuksia. Apulaistietojavaltuutettu on siten voinut antaa yhtiölle yleisen tietosuoja-asetuksen 58 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisen huomautuksen. Apulaistietojavaltuutettu on voinut edelleen määrätä sanotun artiklan kohdan c alakohdan nojalla Lääkäriklinikka Estetic Oy:n noudattamaan vireillesaattajan pyyntöä saada pääsy henkilötietoihinsa siltä osin kuin pyyntö on koskenut tietoja, jotka ovat syntyneet vireillesaattajan käydessä yhtiön omistajan vastaanotolla sekä antaa artiklakohdan d alakohdan mukaisen määräyksen saattaa käsittelytoimet yleisen tietosuoja-asetuksen säännösten mukaisiksi rekisteröityjen oikeuksien toteuttamiseen liittyvien menettelytapojen ja rekisteröityjen informoinnin osalta.

Seuraamuskollegion päätöksen oikeudellinen arviointi

Yleisen tietosuoja-asetuksen johdantokappaleen 63 mukaan rekisteröidyn tarkastusoikeuteen sisältyy rekisteröidyn oikeus saada pääsy omiin terveystietoihinsa. Hallinto-oikeus katsoo, että Lääkäriklinikka Estetic Oy:n menettely sen käsitellessä vireillesaattajan pyyntöä on vaikuttanut olennaisesti tämän oikeuteen saada pääsy omiin henkilötietoihinsa, minkä vuoksi rikkomista ei voida pitää vähäisenä. Raskauttavana tekijänä on voitu huomioida myös se, että rikkominen on kohdistunut terveyttä koskeviin tietoihin. Muiden apulaistietosuojavaltuutetun päätöksessä todettujen rikkomisten osalta on huomioitava, että ne ovat kohdistuneet rekisterinpitäjän velvoitteiden olennaiseen sisältöön sekä Lääkäriklinikka Estetic Oy:n liikevaihdosta ja toiminta-ajasta esitetyn selvityksen perusteella laajahkoon henkilömäärään, joten tältäkin osin rikkomista ei voida pitää vähäisenä. Rikkomisista ei toisaalta ole asiassa esitetyn selvityksen perusteella aiheutunut vireillesaattajalle tai muille rekisteröidyille taloudellista tai muuta aineellista vahinkoa.

Rikkomisten keston osalta hallinto-oikeus toteaa, että asiassa ei ole esitetty selvitystä siitä, että rekisteröityjen informoinnista olisi huolehdittu tietosuoja-asetuksen säännösten mukaisesti tai että rekisteröityjen pääsy omiin

henkilötietoihinsa olisi toteutettu muulla tavoin kuin valituksenalaisen päätöksen perusteluissa on todettu. Ottaen huomioon, että Lääkäriklänikka Estetic Oy:n toiminta on asiassa esitetyn selvityksen perusteella alkanut jo ennen yleisen tietosuoja-asetuksen voimaantuloa, on rikkomisen katsottava jatkuneen varsin pitkään asetuksen voimaantulon jälkeen.

Lääkäriklänikka Estetic Oy ei ole myöskään osoittanut, että sillä olisi käytössään asianmukaiset menettelytavat rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamiseksi tai prosesseja rekisteröityjen asianmukaiseksi informoimiseksi henkilötietojen käsittelyyn liittyen. Edellä mainittujen seikkojen voidaan katsoa osoittavan piittaamattomuutta rekisteröityjen oikeuksien suojaamista koskevista ja tietojenkäsittelyn läpinäkyvyyttä koskevista vaatimuksista.

Edelleen hallinto-oikeus toteaa, että rikkomiset ovat tulleet valvontaviranomaisen tietoon ensin rekisteröidyn yhteydenoton kautta ja sittemmin Lääkäriklänikka Estetic Oy:n harjoittamaa henkilötietojen käsittelyä tarkemmin selvitetessä. Asia ei siten ole tullut valvontaviranomaisen tietoon yhtiön oman ilmoituksen kautta. Lääkäriklänikka Estetic Oy ei ole myöskään vastannut valvontaviranomaisen selvityspyyntöihin asianmukaisesti, minkä seurauksena asian käsittely on osaltaan viivästynyt. Yhtiö ei ole myöskään ryhtynyt viivytyksettä toimiin rekisteröityjen oikeuksien toteuttamiseksi tai rekisteröityjen informointiin liittyvien menettelytapojen saattamiseksi tietosuoja-asetuksen säännöksiä vastaavaksi.

Edellä todettujen rikkomusten määrä ja vakavuus huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, ettei asiassa voida antaa ratkaisevaa merkitystä sille, että Lääkäriklänikka Estetic Oy:n osalta ei ole aiemmin selvinnyt vastaavia rikkomisia eikä yhtiön toimintaan ole aiemmin kohdistettu valvontatoimenpiteitä tai, että asiassa ei ole tullut ilmi, että rikkomisilla olisi nimenomaisesti tavoiteltu tai saavutettu taloudellista etua tai vältetty tappioita.

Edellä kuvattuja seikkoja kokonaisuutena arvioiden hallinto-oikeus katsoo, että seuraamuskollegio on voinut määrätä Lääkäriklänikka Estetic Oy:lle seuraamusmaksun. Yhtiölle on määrätty seuraamusmaksuksi 5 000 euroa, joka on alle prosentti sen vuoden 2019–2020 liikevaihdosta. Kun otetaan huomioon edellä esitetty, hallinto-oikeus katsoo, että seuraamuskollegion määräämä hallinnollinen sakko on oikeasuhteinen, tehokas ja varoittava. Hallinnollista sakkoa ei näin ollen ole syytä kumota.

Oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus

Hallinto-oikeus toteaa, että asiassa annettuun ratkaisuun nähden ei ole kohtuutonta, että Lääkäriklänikka Estetic Oy joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut ja
Tietosuoja-asetus 5 artikla ja 58 artikla 2 kohta b, c, d ja i alakohta
Tietosuojaalaki 24 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 95 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL valituslupa 30).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet

[REDACTED]

Esittelijä

[REDACTED]

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu ja tulostettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	Valittajan asiamiehelle sähköpostitse tavallisena tiedoksiantona Oikeudenkäyntimaksu 260 euroa Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa
Jäljennös	Apulaistietosuojavaltuutettu ja seuraamuskollegio Vireillesaattaja tavallisena tiedoksiantona postitse